

In dit deel van de Nagelaten fragmenten heeft een aantal teksten de titel 'Tautenburgse aantekeningen voor Lou von Salomé' meegekregen - voor de 'jonge Russin' dus van wie Nietzsche een paar maanden eerder in Rome gecharmeerd is geraakt en die hem in Tautenburg gezelschap hield. Nietzsches bracht er de zomermaanden van 1882 door.

In deze tijd voltrekt zich het dubbele debacle van zowel een onafwendbare breuk met Nietzsches thuisfront (moeder Franziska en zus 'Lieschen') als de onmogelijkheid van een langere verbintenis met Lou. Veel van die ervaringen worden deels onmiddellijk, deels in een geleidelijk en afgeleid omsmeltingsproces tot levenswijsheden gesmeed, die uiteindelijk belanden in 'Zarathoestra'. Zo ergens in Nietzsches nalatenschap springt hier wel in het oog hoezeer hij losse, terugkerende gedachtestenen eindeloos tot aforistische parels bij blijft vijlen en hoe zich via kleinigheden en detaillistische geheimen ontwikkelt wat hij zijn 'grote stijl' noemde.

De alchemistische toverij van dit schrijven speelt zich af tegen de achtergrond van een leven waarin Nietzsche feitelijk steeds eenzamer wordt. Hij is voortaan min of meer echt de kluizenaar van Sils-Maria, waarvoor hij tot op heden doorgaat; tegelijk blijft hij van een onbegrijpelijke monterheid, getuige zijn brief van 25 januari 1884 aan Overbeck: 'De voltooiing van mijn Zarathoestra heeft mijn gezondheid heel veel goed gedaan.'

Nagelaten fragmenten, deel 4. Juli 1882 – winter 1883, Friedrich Nietzsche